

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23.07.1971, sp. zn. 3 Cz 11/71, ECLI:CZ:NS:1971:3.CZ.11.1971.1

Číslo: 28/1972

Právní věta: Pouze poživatelé částečného invalidního důchodu jsou již ze zákona považováni za osoby se změněnou pracovní schopností, kdežto ohledně poživatelů jiných důchodů podmíněných nepříznivým zdravotním stavem (tedy i úrazového důchodu) musí být vydáno příslušným orgánem rozhodnutí, že jsou osobami se změněnou pracovní schopností. /1/ Předchozího souhlasu okresního národního výboru k rozvázání pracovního poměru výpovědí (§ 50 zák. práce) /2/ je třeba u pracovníka, o němž bylo před tím, než mu byla dána výpověď, pravomocně rozhodnuto, že je osobou se změněnou pracovní schopností. Není rozhodné, zda organizace o tomto rozhodnutí věděla.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 23.07.1971

Spisová značka: 3 Cz 11/71

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod, Pracovní poměr, Rozhodnutí jiných orgánů, Skončení pracovního poměru, Sociální zabezpečení, Výpověď z pracovního poměru

Předpisy: 101/1964 Sb. § 67 102/1964 Sb. § 88 108/1964 Sb. § 3

§ 50

§ 7 65/1965 Sb. § 46

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 28/1972 sb. rozh.

(Částečně nepoužitelné viz judikát 44/1980 SbRc.)

Pouze poživatelé částečného invalidního důchodu jsou již ze zákona považováni za osoby se změněnou pracovní schopností, kdežto ohledně poživatelů jiných důchodů podmíněných nepříznivým zdravotním stavem (tedy i úrazového důchodu) musí být vydáno příslušným orgánem rozhodnutí, že jsou osobami se změněnou pracovní schopností. 1)

Předchozího souhlasu okresního národního výboru k rozvázání pracovního poměru výpovědí (§ 50 zák. práce) 2) je třeba u pracovníka, o němž bylo před tím, než mu byla dána výpověď, pravomocně rozhodnuto, že je osobou se změněnou pracovní schopností. Není rozhodné, zda organizace o tomto rozhodnutí věděla.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 23. 7. 1971, [3 Cz 11/71](#))

Žalobce se domáhal, aby bylo určeno, že výpověď, kterou mu dala žalovaná organizace dne 14. 4. 1970 podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. e/ zák. práce, je neplatná. Neplatnost výpovědi spatřuje žalobce v tom, že žalovaná organizace neměla k této výpovědi předchodí souhlas okresního národního výboru podle ustanovení § 50 zák. práce, ačkoliv žalobce je osobou se změněnou pracovní schopností. V roce 1955 totiž utrpěl u žalované organizace pracovní úraz, který měl za následek amputaci čtyř prstů pravé ruky. V důsledku toho pobíral zprvu invalidní důchod, později částečný invalidní důchod a až dosud pobírá 45 úrazový důchod ve výši 462 Kčs měsíčně.

Okresní soud v Sokolově této žalobě o neplatnost výpovědi vyhověl. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobce jako poživatel úrazového důchodu utrpěl pracovní úraz, který zanechal trvalé následky. Je tedy osobou se změněnou pracovní schopností ve smyslu ustanovení § 67 zákona č. 101/1964 Sb. Jestliže žalovaná organizace požádala okresní národní výbor o souhlas k rozvázání pracovního poměru výpovědí, bylo povinností tohoto orgánu předvolat žalobce před posudkovou komisí sociálního zabezpečení, jež by posoudila následky žalobcova úrazu, a takto odstranit pochybnosti o tom, zda žalobce je či není osobou se změněnou pracovní schopností; tento postup byl na místě zejména proto, že ONV bylo známo, že žalobce je poživatelé úrazového důchodu. Soud prvního stupně pak v odůvodnění svého rozhodnutí ještě uváděl, že potvrzení ONV o pracovní schopnosti občana má pouze povahu deklaratorní a že se jím určitý stav zjišťuje, avšak nevytváří.

Stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, vytýká uvedenému rozsudku soudu prvního stupně nesprávné právní posouzení zjištěných skutečností, a to v tom, že rozhodnutí o změněné pracovní schopnosti občana považuje pouze za „potvrzení“ deklaratorní povahy a že přehlíží ustanovení § 88 odst. 3 vyhlášky č. 102/1964 Sb., podle něhož se za osoby se změněnou pracovní schopností považují již ze zákona pouze poživatelé částečného invalidního důchodu, kdežto u poživatelů jiných důchodů, podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, je třeba, aby okresní posudková komise sociálního zabezpečení rozhodla o tom, zda tento poživatel důchodu je osobou se změněnou pracovní schopností. Takové rozhodnutí musí být vydáno před tím, než je pracovníkovi dána výpověď. Rozhodnutí vydané až poté, co byla výpověď dána, nemá na platnost výpovědi vliv.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl, že uvedeným rozsudkem soudu prvního stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 50 zák. práce lze dát pracovníkovi se změněnou pracovní schopností výpověď jen s předchozím souhlasem okresního národního výboru, jinak je výpověď neplatná.

Koho je třeba považovat za osobu se změněnou pracovní schopností, nestanoví zákoník práce, nýbrž ustanovení § 67 zákona č. 101/1964 Sb. /3/ a ustanovení § 88 vyhlášky č. 102/1964 (ve znění vyhlášek č. 91/1968 Sb. a č. 179/1968 Sb.).

Podle ustanovení § 88 odst. 3 vyhlášky č. 102/1964 Sb. se za občany se změněnou pracovní schopností považují vždy poživatelé částečného invalidního důchodu. To tedy znamená, že pouze poživatelé částečného invalidního důchodu jsou již ze zákona považováni za osoby se změněnou pracovní schopností, kdežto ohledně poživatelů jiných důchodů podmíněných nepříznivým zdravotním stavem (tedy i úrazového důchodu) musí být vydáno příslušným orgánem rozhodnutí, že jsou osobami se změněnou pracovní schopností.

Rozhodovat o tom, kdo je osobou se změněnou pracovní schopností, náleží podle ustanovení § 3 bod 1 písm. c/ a § 7 bod 1 písm. d/ vyhlášky č. 102/1964 Sb. ve znění vyhlášky č. 78/1968 Sb. okresním

posudkovým komisím sociálního zabezpečení.

Proto není správný závěr soudu prvního stupně o tom, že rozhodnutí uvedené komise o změně pracovní schopnosti občana je rozhodnutím jen deklaratorním. Jde naopak o rozhodnutí konstitutivní, které zakládá změněnou pracovní schopnost občana a z tohoto rozhodnutí vyplývá také povinnost organizace vyžádat si podle ustanovení § 50 zák. práce předchozí souhlas okresního národního výboru, hodlá-li takovému pracovníku dát výpověď. To plyne i z povahy vztahů upravených zákonem o sociálním zabezpečení, které nemohou být předmětem dispozice účastníků a které ani soud nemůže předběžně posuzovat.

V projednávaném případě proto soud prvního stupně nesprávně považoval žalobce v době, kdy mu byla žalovanou organizací dána výpověď, za osobu se změněnou pracovní schopností jen na základě zjištění o tom, že žalobce byl v té době poživitelem úrazového důchodu, aniž měl doloženo, že okresní posudková komise sociálního zabezpečení ještě před tím, než byla pracovníkovi výpověď dána, rozhodla, že žalobce je osobou se změněnou pracovní schopností. Aby žalované organizaci vznikla povinnost vyžádat si předchozí souhlas okresního národního výboru k výpovědi podle ustanovení § 50 zák. práce, muselo by tu být pravomocné rozhodnutí příslušného orgánu o tom, že žalobce je osobou se změněnou pracovní schopností, a to před tím, než byla výpověď pracovníkovi dána. Přitom není rozhodné, zda organizace o tomto rozhodnutí věděla. Jestliže však rozhodnutí bylo vydáno až poté, co organizace pracovníkovi výpověď dala, nemohlo to dodatečně založit povinnost žalovaného podle ustanovení § 50 zák. práce o předchozím souhlasu ONV k výpovědi a toto dodatečné rozhodnutí nemohlo způsobit neplatnost výpovědi podle citovaného ustanovení zákoníku práce.

Závěr soudu prvního stupně o tom, že výpověď žalované organizace daná žalobci dne 14. 4. 1970 je ve smyslu ustanovení § 50 zák. práce neplatná, je proto nesprávný,.

Rozsudkem soudu prvního stupně byl tedy porušen zákon v ustanovení § 67 zákona č. 101/1964 Sb., § 88 odst. 3 vyhlášky č. 102/1964 Sb. v souvislosti s ustanovením § 3 bod 1 písm. c/ a § 7 bod 1 písm. d/ vyhlášky č. 108/1964 Sb., jakož i v ustanovení § 50 zák. práce.

1) viz § 67 zákona č. 101/1964 Sb. (úplné znění bylo vyhlášeno pod č. 5/1972 Sb.), § 88 vyhlášky č. 102/1964 Sb. (ve znění vyhlášek č. 91/1968 a č. 179/1968 Sb.) a § 106 zákona č. 103/1964 Sb. (úplné znění bylo vyhlášeno pod č. 8/1972 Sb.)

2) srov. i § 73 odst. 2 zák. č. 101/1964 Sb. (úplné znění bylo vyhlášeno pod č. 5/1972 Sb.)

3) úplné znění zákona se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 5/1972 Sb.